

Literatura arabského světa

CHÁLID AL-BILTAGÍ

EGYPT | *1965

12. 5. | 12.00 • Literární sál
14. 5. | 10.30 • Velký sál

Významný bohemista, žijící v Káhiře, vystudoval jako hlavní obor český jazyk (kombinace češtiny, angličtiny a arabštiny) a zároveň simultánní a konsekutivní tlumočení. V letech 1992–1997 absolvoval doktorské studium na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Působil na katedře slovanských jazyků na univerzitě Ain Shams v Káhiře jako odborný asistent českého jazyka (syntax, morfologie, analýza textů, konverzace, překlad a tlumočení) a dále pak jako lektor arabského jazyka na FF Univerzity Komenského v Bratislavě. V roce 2008 se vrátil do Káhiry, kde je odborným asistentem českého jazyka na fakultě Al Salsun Univerzity Ain Shams. Do arabštiny přeložil díla Milana Kundery – *Nesmrtelnost* (2002), Miroslava Verneru – *Pyramidy, tajemství minulosti* (2004) a antologii *Stories from the Heart of Europe* (2008). Je rovněž autorem pětidílného rozhlasového cyklu *Mezi dvěma jazyky* o české a slovenské literatuře (2009, Egyptský rozhlas).

Khalid El Biltagi born in 1965 in Egypt. Education: 1983–1987 Bachelor's studies at the Faculty of Al Salsun in Cairo – majored in Czech Language (in combination with English and Arabic); 1990–1992 Master's studies at the same institution (Simultaneous and Consecutive Interpreting); 1992–1997 doctoral studies at the Faculty of Arts of Charles University in Prague (Czech Language; thesis on *Verbal aspect in Czech and Arabic: a contrastive study*). Work experience: 1987–1992 assistant lecturer in Czech Language at the Department of Slavonic Languages of Ain Shams University in Cairo; 1997–2006 lecturer in Czech Language in Cairo (syntax, morphology, textual analysis, conversation, translation and interpreting); 2006–2008 assistant lecturer in Arabic Language at the Faculty of Philosophy, Comenius University in Bratislava; since 2008 lecturer in Czech Language at the Faculty of Al Salsun of Ain Shams University. Has translated the following titles into Arabic: Milan Kundera: *Immortality* (2002); Miroslav Verner: *The Pyramids: The Mystery of the Past* (2004); *Stories from the Heart of Europe* (2008); an anthology. He is the author of a five-part series on Czech and Slovak literature called *Between Two Languages*, which was broadcast on Egyptian Radio in 2009.

[foto archiv autora

HASÚNA AL-MUSBÁHÍ

TUNISKO | *1950

12. 5. | 12.00 • Literární sál
13. 5. | 20.00 • divadlo Kampa
14. 5. | 10.30 • Velký sál
14. 5. | 13.00 • Literární sál

Narodil se v beduínské rodině v Tunisku, žil v Paříži, Madridu, Londýně, Mnichově. Píše romány, povídky, eseje, překládá, věnuje se novinářské práci, literární kritice a filosofii. Svě první příběhy psal ve stylu lidových vyprávění a v roce 1968 za ně obdržel Cenu tuniského rozhlasu. Z jeho próz je třeba zmínit především sbírku povídek *Hiká-jat džunún ibnat 'ammí Hannija* (Příběh šílené sestřence Hannije, 1985), za niž získal Cenu tuniského ministerstva kultury. Roku 1995 vydal román *Hal-wasat Taršís* (Přeludy města Taršís), za nějž mu byla v roce 2000 v Mnichově udělena cena Tukan. Román odráží obtížnou situaci arabských intelektuálů a dotýká se problému islámského fundamentalismu, snové příběhy střídají politické úvahy, vzpomínky z dětství jsou protkány popisy tuniské reality. V roce 1997 mu vyšel román *Kitáb at-tih* (Kniha o poušti) a povídky *Lajlat al-ghurabá'* (Noční cizinci). Dále je autorem románů *Widá'an Rúzálí* (Sbohem, Rozálie, 2001), který vypovídá o válce v Perském zálivu, *Naurat ad-Daflí* (Oleandrový květ, 2004) a *Hikája túnisiya* (Tuniská pohádka, 2007). Novela *La Tortue* (Želva, 1996) byla v roce 2000 vybrána mezi pět nejlepších afrických novel. Jeho povídky o ilegálních přistěhovalcích z Afriky do Evropy, které pod názvem *So heiß, so kalt, so hart* vyšly poprvé v roce 1989 v Německu, inspirovaly v roce 2005 Kerstin Sprecht k jevištní adaptaci. Jeho dosud posledním rozsáhlým prozaickým textem je román *Ramád al-hajá* (Písek života, 2009).

Hassouna Mosbahi was born to a Bedouin family in Tunis; he has lived in Paris, Madrid, London and Munich. He writes novels, short stories and essays as well as working as a translator, journalist and literary critic and taking an interest in philosophy. His first stories were written in the tradition of folk storytelling; for these he won the Tunisian Radio Prize in 1968. Of his prose works it is important to mention the short-story collection *The Story of Hanniye the Mad Cousin* (1985), for which he was awarded the Prize of the Tunisian Ministry of Culture. In 1995 Mosbahi published the novel *Return to Tarshish*, for which he received Munich's Toucan Prize in 2000; in this novel, which addresses difficulties faced by the Arab intellectual and touches on problems posed by Islamic fundamentalism, dreamlike

stories alternate with musings on politics, while recollections of childhood are interwoven with descriptions of Tunisian realities. In 1997 Mosbahi published the novel *A Book of the Desert* as well as a collection of short stories entitled *Night-time Strangers*. Hassouna Mosbahi is also the author of the novel *Adieu Rosalie* (2001); about war in the Persian Gulf, *The Oleander Flower* (2004) and *A Tunisian Tale* (2007). His latest extensive work of prose is the novel *The Sand of Life* (2009). In 2000 the novella *The Tortoise* (1996) was named as one of the best five African novels. *So heiß, so kalt, so hart* (So Hot, So Cold, So Hard), Mosbahi's stories about Africans immigrating illegally into Europe which were first published in Germany in 1989, inspired Kerstin Specht's 2005 stage play immigrants *Zeit der Schildkröten* (The Time of the Turtles), which was premiered at the Ruhrfestspiele of that year.

[foto Samuel Shimon

MAGDÍ AŠ-ŠAFÍ

EGYPT | *1972

13. 5. | 11.00 • Autorský sál
14. 5. | 10.30 • Velký sál

Patří k nejvýznamnějším egyptským ilustrátorům a autorům komiksů. Původní profesí je lékařník a o komiksy se začal zajímat při svém cestování po Evropě. Do dnešní doby již vytvořil velké množství, u mládeže si získaly značnou popularitu. Je také autorem grafického románu *Metro*, který je prvním egyptským dílem svého druhu pro dospělé. Celý náklad byl zabaven egyptskou mravnostní policií a autor a vydavatel byli uvězněni. V knize ztvárnil příběh programátora, který odkryje finanční a politickou korupci, která bují napříč celou egyptskou společností.

Magdy Al Shafee is a leading Egyptian illustrator and comics artist. A pharmacist by profession, he became interested in comics during his travels to Europe. Since then he has authored a number of comic books which are hugely popular with teenagers, as well as the graphic novel *Metro*. Blogger Magdy al-Shafee's graphic novel *Metro* was the first full-length graphic novel for adults published in Egypt. It was impounded by the Egyptian vice squad, its author detained and publisher imprisoned. It tells the story of Shahib, a software designer, who has recourse to desperate measures to pay back a debt to corrupt officials. His attempt to rob a bank lays bare financial and political corruption throughout Egyptian society.

[foto archive Love

HASAN BALÁSIM

IRÁK / FINSKO | *1973

13. 5. | 20.00 • Divadlo Kampa
14. 5. | 13.00 • Literární sál

Spisovatel iráckého původu žijící ve Finsku je jedním z nejlepších žijících arabských autorů. Zároveň je úspěšným filmovým režisérem a scenáristou a jeho filmy *Blank Mud* (1997) a *Gardenia* (1996) byly na filmovém festivalu Irácké umělecké akademie vyhlášeny nejlepšími filmy. Balásim je také jedním z editorů arabského literárního webu <http://www.iraqstory.com/>. V poslední době zaujal svou sbírkou povídek *Madžnún Sáhat al-Hurrija* (Šílený muž z náměstí Svobody), jež je považována za první podstatné literární dílo o válce v Iráku napsané iráckým autorem. Anglický překlad byl zařazen do užších nominací na ceny Independent Foreign Fiction Prize 2010 a Frank O'Connor International Short Story Award 2010.

Hassan Blasim is a writer of Iraqi origin who lives in Finland. According to The Guardian he is one of the best living Arabic authors. He is also a successful film director and screenwriter whose films *Blank Mud* (1997) and *Gardenia* (1996) were both declared Best Film at the film festival of the Iraqi Academy of Arts. Blasim is one of the editors of the Arabic literary website <http://www.iraqstory.com/>. Recently his name has appeared most often in connection with his collection of short stories *Madman of Freedom Square*, which is considered one of the first important works of literature written by an Iraqi about the war in Iraq. The English translation of this work was shortlisted for both the 2010 Independent Foreign Fiction Prize and the 2010 Frank O'Connor International Short Story Award.

[foto www.tomaswhitehouse.com

ABDELKADER BENALI

MAROKO / NIZOZEMÍ | *1975

13. 5. | 20.00 • Divadlo Kampa
14. 5. | 10.30 • Velký sál
14. 5. | 13.00 • Literární sál

Marocký prozaik a novinář žije od svého dětství v Nizozemí a řadí se k nejvýznamnějším autorům současnosti. Ve svých 21 letech debutoval románem *Bruijloft aan Zee* (1996, Svatba u moře) a sklídl za něj obrovský úspěch u čtenářů i kritiky. Kniha, jež se zabývá rozdíly mezi první a druhou vlnou marocké emigrace v Nizozemí, byla přeložena do mnoha jazyků. Za svůj druhý román *De langverwachte* (Dlouho očekávaný) získal literární cenu Libris. Kromě románů a her píše Benali také recenze a eseje do renomovaných novin a časopisů. Benali je nejen skvělým literátem, ale také zaníceným maratónským běžcem, o svém neúspěš-

ném pokusu zlepšit osobní rekord napsal knihu pod názvem *Marathonloper* (Maratonský běžec).

Moroccan writer and journalist who has lived in the Netherlands since he was a child and is counted among today's most important authors. His debut novel *Bruijloft aan Zeel/Wedding by the Sea* (1996) was a great success with readers and critics alike; this book, which addresses differences between the first and second waves of Moroccan immigrants into the Netherlands, has been translated into many languages. For his second novel *De langverwachte/The Long-Awaited* Abdelkader Benali won the Libris Prize for Literature. In addition to his novels and plays he writes reviews and essays for newspapers and magazines of high reputation such as *De Volkskrant*, *Vrij Nederland*, *De Groene Amsterdammer*, *Esquire* and *Algemeen Dagblad*. Apart from being an outstanding man of letters, he is a keen runner of marathons; at the Rotterdam event of 2006 he recorded his personal best time of 2:52:19. His book *Marathonloper / Marathon Runner* is about an unsuccessful attempt to improve on this time.

[foto archiv autora]

NAHLA HANNŮ

EGYPT / KANADA

13. 5. | 13.00 • Obchodní centrum
14. 5. | 15.00 • Literární sál

Jako zánčená čtenářka s velkým zájmem o psaní arabských spisovatelek, založila v roce 2010 webové stránky www.arabwomenwriters.com, které se zaměřují na arabské spisovatelky a které zároveň edituje. Stránky mají v současnosti informace o více než 170 arabských spisovatelkách a představují spisovatelky průkopnice, současné a nově se objevující autorky, jejichž práce zahrnují romány, povídky, politické a sociální články. Ačkoliv je ve správe webových sítí samouk, stará se také o webové stránky své přítelkyně, proslulé egyptské romanopiskyně Ahdaf Soueif. Pracuje jako systémová analytička pro Aramco Oil Company v Saúdské Arábii.

Nahla Hanno is the founder and editor of the Arab Women Writers website www.arabwomenwriters.com. She is an Egyptian Canadian systems analyst working for Aramco Oil Company, Saudi Arabia. An avid reader with a passionate interest in writing by Arab women, she founded the Arab Women Writers website in 2010. The site currently has information about over 170 Arab Women Writers, including the pioneers, contemporary, and emerging writers whose works vary from novels, short stories, poetry, to political and social articles. A self-taught website developer she also manages the website of friend and renowned Egyptian novelist Ahdaf Soueif.

[foto archiv autora]

MANSÚRA 'IZZ AD-DÍN

EGYPT | *1976

12. 5. | 12.00 • Literární sál
13. 5. | 20.00 • divadlo Kampa
14. 5. | 10.30 • Velký sál
14. 5. | 15.00 • Literární sál

Nadějná autorka patřící k dynamicky se rozvíjející nové generaci egyptských spisovatelů. Dostala se do užšího výběru na cenu Arabic Booker Prize 2010, a to za svůj druhý román *Wará' al-firdaus* (Za rájem). Vystudovala žurnalistiku na Káhírské univerzitě, pracovala v egyptské televizi, dnes píše recenze pro renomovaný literární časopis *Achbár al-Adab* (Literární novinky). V jednadvaceti letech začala publikovat v arabském tisku. V roce 2001 vydala sbírku povídek s názvem *Dau' muhtazz* (Mihotavé světlo). V roce 2004 zaujala svým románovým debutem *Matáhat Marjam* (Mariino bludiště), strhující alegorii o mladém ženě, která hledá svou cestu v chaosu světa. V roce 2010 byla Mansúra 'Izz ad-Dín vybrána do projektu Bejrút 39 mezi 39 nejlepších arabských autorů mladších 40 let, vítězů soutěže pořádané časopisem Banipal a Festivalem literatury a umění v Hay on Wye.

Mansoura Ez-Eldin is an Egyptian novelist and journalist. She studied journalism at the Faculty of Mass Communication, Cairo University, and has since published short stories in various newspapers and magazines: she published her first collection of short stories, *Shaken Light*, in 2001. This was followed by two novels, *Maryam's Maze* in 2004 and *Beyond Paradise* in 2009. Her work has been translated into a number of languages, including an English translation of *Maryam's Maze* by the American University in Cairo (AUC) Press, which came out in 2007. In 2009, she was selected for Beirut 39, as one of the 39 best Arab authors below the age of 40. Her second novel, *Beyond Paradise*, was short listed for the prestigious Arabic Booker prize 2010, and is being translated now into Italian, German, and Dutch. Ez Eldin is working as literary editor for *Akhbar al-Adab* literary magazine since 1998, and is the book review editor in the magazine since 2003. She writes from time to time for leading Arabic newspapers as well.

[foto archiv autora]

TAHAR BEN JELLOUN

MAROKO | *1944

14. 5. | 13.00 • Literární sál
14. 5. | 17.30 • Velký sál
15. 5. | 18.30 • Francouzský institut v Praze

Zřejmě nejpřekládanější a nejčtenější arabský autor a nejznámější představitel frankofonní maghrebské literatury. Prozaik, básník, esejista, novinář pochází z Maroka, žije ve Francii.

Již v šedesátých letech publikoval v marockých novinách a časopisech své básně a politicky orientované články. Do povědomí čtenářů se zapsal v roce 1973, když mu ve Francii vyšel první román *Harrouda*. V roce 1985 se román *L'Enfant de sable* (Dítě z písku) ocitl v užší nominaci na prestižní francouzskou literární cenu Prix Goncourt, kterou nakonec získal v roce 1987 za román *La nuit sacrée*. Dílo vyšlo v češtině pod názvem *Posvátná noc* v nakladatelství Dauphin v roce 2007. Stejně nakladatelství vydalo v roce 2002 prózu *Jour de silence à Tanger* (česky Tichý den v Tangeru) a originální knížku rozhovorů se svou dcerou o rasismu *Le racisme expliqué à ma fille* (1999), česky *Tatí, co je to rasismus?* (2004). Pětici jeho nejzásadnějších románů doplňují tituly *La Prière de l'absent* (Modlitba za nepřítomného), *Les Yeux baissés* (1991, Sklopené oči) a *La Nuit de l'erreux* (1997, Klamná noc). Tahar Ben Jelloun píše také povídky: např. *Le premier amour est toujours le dernier* (1995, První láska je zároveň i tou poslední) a *L'ange aveugle* (1992, Slepý anděl). Vydává básně: *Les amandiers sont morts de leurs blessures* (1976, Mandlovníky zemřely na svou bolest) a *La remontée des cendres* (1991, Stoupající popel). Je rovněž autorem komedie *Beckett et Genet, un thé à Tanger* (2010, Beckett a Genet na čaji v Tangeru). Knihu *Poslední přítel* vydává v českém překladu nakladatelství FRA.

Not only is **Tahar Ben Jelloun** the best-known representative of Francophone Maghreb literature, he is also the Arabic author with the most translations to his name and the widest readership. A prose writer, poet, essayist and journalist, Ben Jelloun comes from Morocco and lives in France. In the 1960s he began to publish his poems and articles on political themes in the Moroccan press. He first achieved wider recognition in 1973 with the publication in France of his first novel, *Harrouda*. In 1985 his novel *L'Enfant de sable* (The Sand Child) was short-listed for the prestigious French literary award Prix Goncourt, a prize he eventually won in 1987 for the novel *La nuit sacrée* (The Sacred Night). This work has been published in Czech by Dauphin publishers, as have the prose work *Jour de silence à Tanger* (Silent Day in Tangiers) and a book of interviews with the author's daughter entitled *Le racisme expliqué à ma fille* (Racism Explained to My Daughter). Among Ben Jelloun's five most important novels we may also count *La Prière de l'absent* (A Prayer for the Absent), *Les Yeux baissés* (With Downcast Eyes) and *La Nuit de l'erreux* (The Wrong Night). Tahar Ben Jelloun's collections of short stories include

Le premier amour est toujours le dernier (The First Love is Always the Last) and *L'ange aveugle* (The Blind Angel). He has published the volumes of poetry *Les amandiers sont morts de leurs blessures* (The Almond Trees Have Died of Their Wounds) and *La remontée des cendres* (The Rising of the Ashes), and the comedy *Beckett et Genet, un thé à Tanger* (Beckett and Genet, Tea in Tangiers).

[foto Hélié Gallimard

FÁTIMA ŠARAF AD-DÍN

LIBANON / BELGIE | *1966

12. 5. | 12.00 • Literární sál
14. 5. | 13.00 • Literární sál
14. 5. | 15.00 • Literární sál

Libanonská autorka žijící v Belgii patří k nejvýznamnějším současným autorům arabské literatury pro děti. Narodila se v Bejrútu v roce 1966. V posledních pěti letech napsala více než 45 knih a mnoho dalších jich z angličtiny a francouzštiny přeložila do arabštiny. Za svou práci získala řadu ocenění. V roce 2007 jí Národní výbor pro libanonské dítě udělil cenu za knihu *Kohout z hor*. V roce 2009 se její kniha *V mém městě zuří válka* dostala na čestnou listinu Nadace Anny Lindhové. V roce 2010 byla nominována na Pamětní cenu Astrid Lingrenové a ve stejném roce získala cenu libanonské IBBY za nejlepší knihu za román *Sukně*. Zatím poslední autorčina kniha *Faten*, 2010, je prvním pokusem o knihu pro mládež. Zobrazuje dospívání dívky na pozadí libanonské občanské války.

Fatima Sharafeddine is perhaps the most prominent contemporary author of Arabic children's literature. Born in Beirut in 1966, over the last five years Sharafeddine has written and published more than 45 books, and translated several others from English and French into Arabic. She also has won a number of awards for her work: in 2007, National Committee of the Lebanese Child Award for *Mountain Rooster*; in 2009, *There is War in My City* was on the honor list of the Anna Lindh Foundation; in 2010, she was nominated for the Astrid Lindgren Memorial Award; also in 2010, she won the IBBY-Lebanon for best book award for *The Skirt*. Her most recent book and her first novel for young adults, *Faten*, 2010, is the story of a teenage girl set against the backdrop of the Lebanese civil war.

[foto archiv autora